Valtiopäivä

Verotus

Yhteisöveron alennus *jakaa salin*

Yritysten ja yhteisöjen maksama yhteisövero laskisi ensi vuoden alusta 20 prosentista 18 prosenttiin. Eduskunta aloitti lakiehdotusten toisen käsittelyn, mutta päätöstä ei vielä tehty. SDP, vihreät, vasemmistoliitto ja keskusta jättivät esityksestä vastalauseet.

PALKAT
Palkka-avoimuudesta äänestetään perjantaina kahden vastalauseen pohjalta.

VALMIUS
Hallitus esittää uutta valmiuslakia poikkeusolojen päätöksentekoon.

TERVEYS
Asiakasmaksuista esitettiin kyselytunnilla kolme kysymystä.

Kuva on luotu tekoälyllä.

PÄIVÄN PÄÄJUTTU

Yhteisöveron alennus jakaa salin

Yritysten ja yhteisöjen maksama yhteisövero laskisi ensi vuoden alusta 20 prosentista 18 prosenttiin. Eduskunta aloitti lakiehdotusten toisen käsittelyn, mutta päätöstä ei vielä tehty. SDP, vihreät, vasemmistoliitto ja keskusta jättivät esityksestä vastalauseet.

Hallituksen esityksessä myös Suomessa rajoitetusti verovelvollisten yhteisöjen osinkojen, korkojen ja rojaltien lähdevero alenisi 18 prosenttiin. Yritystoiminnan tappioiden vähennysaika pitenisi 10 vuodesta 25 vuoteen. Yhteisöveron tuotto pienenisi staattisesti arvioiden noin 841 miljoonalla eurolla. Juha Hänninen (kok) kannatti esitystä, koska veroalella haetaan kasvua. Joona Räsänen (sd) mukaan alennus on perusteeton ja heikentää alijäämäistä julkista taloutta. Saara Hyrkkö (vihr) kutsui sitä kalliiksi ja tehottomaksi arvovalinnaksi. Pia Lohikosken (vas) mukaan esitys pitäisi hylätä. Hannu Hoskonen (kesk) ehdotti mietinnön hyväksymistä keskustan vastalauseen mukaisena, ja Vesa Kallio (kesk) kannatti ehdotusta. Keskustelu päättyi ja asian käsittely keskeytettiin.

HE 151/2026 vp · tappiontasaus · rajoitettu verovelvollisuus · lähdevero
Valmistelu: valtiovarainministeriö 4.8.2025 alkaen · 34 lausuntoa 2.11. mennessä · Hankeikkuna VM083:00/2025

SALISSA PÄÄTETTIIN

Yhteisövero laskisi 18 prosenttiin

Myös lähdevero alenisi ja tappioiden vähennysaika pitenisi 25 vuoteen.

2. käsittely alkoi, käsittely keskeytettiin

HE 151/2026 vp · tappiontasaus · rajoitettu verovelvollisuus · lähdevero
Valmistelu: valtiovarainministeriö 4.8.2025 alkaen · 34 lausuntoa 2.11. mennessä · Hankeikkuna VM083:00/2025

Työntekijöille oikeus palkkatietoon

Työntekijä saisi pyynnöstä tiedon keskipalkkatasoista ja työnhakija tiedon alkupalkasta. Suurille työnantajille tulisi ilmoitusvelvollisuus.

1. käsittely alkoi, käsittely keskeytettiin

HE 129/2026 vp · samapalkkaisuus · Tilastokeskus · tasa-arvovaltuutetut
Valmistelu: sosiaali- ja terveysministeriö 17.5.2024 alkaen · 73 lausuntoa 2.11. mennessä · Hankeikkuna STM069:00/2024

Toimeentulotuki voisi viedä opiskelijan oleskeluluvan

Lupa otettaisiin peruuttamisharkintaan tai uutta ei myönnettäisi.

2. käsittely alkoi, käsittely keskeytettiin

HE 79/2026 vp · ulkomaalaiset opiskelijat · toimeentulo · toimeentulotuki
Valmistelu: työ- ja elinkeinoministeriö 1.2.2024 alkaen · 56 lausuntoa 2.11. mennessä · Hankeikkuna TEM013:00/2024

Uusi laki lapsiin liittyvien rikosepäilyjen selvittämisestä

Terveydenhuollon yksiköt avustavat poliisia, syyttäjää ja tuomioistuimia aiempaa laajemmin.

Hyväksyttiin 2. käsittelyssä lausuman kanssa

HE 63/2026 vp · oikeuspsykologia · todistajat · oikeuspsykiatria
Valmistelu: sosiaali- ja terveysministeriö 18.12.2024 alkaen · 45 lausuntoa 2.11. mennessä · Hankeikkuna STM163:00/2024

Puolustustarvikkeiden vientiin yleinen lupa ja tiukempi valvonta

Viejien vaatimukset tarkentuvat ja viennin jälkeiset tarkastukset tulevat mahdollisiksi.

Hyväksyttiin 2. käsittelyssä

HE 149/2026 vp · aseet · turvallisuusympäristö · ampuma-aseet
Valmistelu: puolustusministeriö 15.11.2024 alkaen · 21 lausuntoa 2.11. mennessä · Hankeikkuna PLM011:00/2024

Ulkomaisten opintojen tunnustaminen sujuvammaksi

Opetushallitus päättäisi kelpoisuudesta virkoihin ja säänneltyihin tehtäviin.

Hyväksyttiin 2. käsittelyssä

HE 160/2026 vp · ulkomaiset tutkinnot · tutkintojen vastaavuus · virat
Valmistelu: opetus- ja kulttuuriministeriö 17.11.2025 alkaen · 54 lausuntoa 2.11. mennessä · Hankeikkuna OKM066:00/2025

Lääkärin ilmoitusvelvollisuus rajoittuu ammattitauteihin

Muistakin työperäisistä sairauksista saa edelleen ilmoittaa työsuojeluviranomaiselle.

Hyväksyttiin 2. käsittelyssä

HE 134/2026 vp · työsuojeluhallinto · Työterveyslaitos · ammattitaudit

Valmistelu: sosiaali- ja terveysministeriö 7.1.2025 alkaen · 26 lausuntoa 2.11. mennessä · Hankeikkuna STM124:00/2025

Viranomaisten neuvontaan tekoälyä

Asiakkaan on saatava neuvontaa myös ihmiseltä.

Hyväksyttiin 1. käsittelyssä

HE 106/2026 vp · syrjimättömyys · automaatio · tekoäly

Valmistelu: valtiovarainministeriö 1.8.2025 alkaen · 78 lausuntoa 2.11. mennessä · Hankeikkuna VM044:00/2025

Tupakkavero nousee

Veroa korotetaan aiempien korotusten lisäksi keskimäärin viisi prosenttia.

Hyväksyttiin 1. käsittelyssä

HE 171/2026 vp · savukkeet · sikarit · tupakkatuotteet

Valmistelu: valtiovarainministeriö 10.6.2026 alkaen · 20 lausuntoa 2.11. mennessä · Hankeikkuna VM073:00/2026

Päiväsakon vähimmäismäärä nousisi kymmeneen euroon

Nykyinen vähimmäismäärä on kuusi euroa.

Lähetettiin lakivaliokuntaan

HE 262/2026 vp · rahanarvo · päiväsakko · kriminaalipolitiikka

Valmistelu: oikeusministeriö 7.8.2025 alkaen · 20 lausuntoa 2.11. mennessä · Hankeikkuna OM035:00/2025

YK:n pakotteet voimaan nopeammin

Tavoitteena on panna henkilö- ja yhteisöpakotteet täytäntöön viivytyksettä.

Lähetettiin ulkoasiainvaliokuntaan, perustuslakivaliokunta antaa lausunnon

HE 275/2026 vp · asetukset (kansalliset säädökset) · joukkotuhoaseet · talouspakotteet

Valmistelu: ulkoministeriö 26.11.2025 alkaen · 6 lausuntoa 2.11. mennessä · Hankeikkuna UM019:00/2025

Eläintenpitokiellot yleisemmiksi ja pidemmiksi

Kiellon rikkomisesta voisi saada enintään vuoden vankeutta.

Pantiin pöydälle 6.11.2026 pidettävään istuntoon

HE 130/2026 vp · eläinsuojelurikokset · rikoslaki · vankeusrangaistus

Valmistelu: oikeusministeriö 1.1.2025 alkaen · 67 lausuntoa 2.11. mennessä · Hankeikkuna OM085:00/2023

Kyberpoikkeamat Onnettomuustutkintakeskuksen tutkittaviksi

Keskus saa toimivallan tutkia erittäin vakavia kyberturvallisuuspoikkeamia.

Hyväksyttiin 2. käsittelyssä

HE 71/2026 vp · Onnettomuustutkintakeskus · turvallisuustutkinta · merionnettomuudet

Valmistelu: oikeusministeriö 1.11.2024 alkaen · 23 lausuntoa 2.11. mennessä · Hankeikkuna OM162:00/2023

Alkoholivero nousee

Veroa korotetaan keskimäärin noin 4,5 prosenttia. Kohteena ovat pääosin yli 5,5-prosenttiset juomat lukuun ottamatta olutta ja enintään 10-prosenttisia long drink -tyyppisiä juomia.

Hyväksyttiin 1. käsittelyssä

HE 172/2026 vp · kuluttajahintaindeksi · viinit · veronkorotukset

Valmistelu: valtiovarainministeriö 10.6.2026 alkaen · 22 lausuntoa 2.11. mennessä · Hankeikkuna VM072:00/2026

Kansainväliselle rikostuomioistuimelle lisää aseisiin liittyviä sotarikoksia

Mukaan tulisi muun muassa sokeuttavien laseraseiden käyttö.

Hyväksyttiin 1. käsittelyssä

HE 111/2026 vp · laserit · kansainvälinen rikosoikeus · Kansainvälinen rikostuomioistuin

Valmistelu: ulkoministeriö 1.5.2025 alkaen · 3 lausuntoa 2.11. mennessä · Hankeikkuna UM004:00/2021

Rikosasian siirto EU-maiden välillä

Laki täydentäisi EU-asetusta. Poikkeus koirien kiinnipidosta laajenisi kaikkiin valtion virkakoiriin.

Lähetettiin lakivaliokuntaan

HE 263/2026 vp · työkoirat · rikosseuraamusala · siirto

Valmistelu: oikeusministeriö 20.9.2024 alkaen · 15 lausuntoa 2.11. mennessä · Hankeikkuna OM069:00/2024

Autokiinnitys myös Ahvenanmaan ajoneuvoille

Kiinnitys ulottuisi maakunnan rekisterissä oleviin ajoneuvoihin.

Lähetettiin lakivaliokuntaan

HE 260/2026 vp · kiinnitys (oikeustiede) · autot · Ahvenanmaa

Valmistelu: oikeusministeriö 8.6.2026 alkaen · 7 lausuntoa 2.11. mennessä · Hankeikkuna OM038:00/2026

Selittämätön omaisuus voitaisiin tuomita menetetyksi

Yksittäistä rikosta ei tarvitsisi näyttää toteen.

Pantiin pöydälle 6.11.2026 pidettävään istuntoon

HE 137/2026 vp · takaisinsaanti · ympäristörikokset · huumausainerikokset

Valmistelu: oikeusministeriö 1.9.2024 alkaen · 32 lausuntoa 2.11. mennessä · Hankeikkuna OM062:00/2023

Rikosprosessia nopeutettaisiin

Muutokset koskisivat esitutkintaa ja oikeudenkäyntejä.

Pantiin pöydälle 6.11.2026 pidettävään istuntoon

HE 138/2026 vp · tallennus · kirjaaminen · todistelu

Valmistelu: oikeusministeriö 1.1.2024 alkaen · 32 lausuntoa 2.11. mennessä · Hankeikkuna 0M088:00/2024

Edunvalvontavaltakirjaan määräys valtuutetun esteellisyydestä

Valtuuttaja voisi tietyissä rajoissa määrätä esteellisyyden laajuudesta.

Pantiin pöydälle 6.11.2026 pidettävään istuntoon

HE 222/2026 vp · valtakirjat · sukulaiset · oikeustoimi

Valmistelu: oikeusministeriö 15.9.2025 alkaen · 33 lausuntoa 2.11. mennessä · Hankeikkuna 0M029:00/2025

Peruskoulun oppimistulokset ja tasa-arvo tarkastelussa

Tarkastusvaliokunta ehdottaa kahdeksaa lausumaa.

Pantiin pöydälle 5.11.2026 pidettävään istuntoon

0 20/2024 vp

Ajoneuvolakiin työkoneiden ja päästövaatimusten muutokset

Muutokset täydentäisivät EU-asetuksia.

Pantiin pöydälle 5.11.2026 pidettävään istuntoon

HE 141/2026 vp · tyyppihyväksyntä · moottoriajoneuvot · katsastus

Valmistelu: liikenne- ja viestintäministeriö 30.10.2025 alkaen · 18 lausuntoa 2.11. mennessä · Hankeikkuna LVM049:00/2025

Lentoliikennesopimus Brasilian kanssa

Maiden välillä ei ole aiempaa sopimusta.

Pantiin pöydälle 5.11.2026 pidettävään istuntoon

HE 153/2026 vp · Brasilia · tullit (maksut) · lentoyhtiöt

Valmistelu: liikenne- ja viestintäministeriö 9.6.2026 alkaen · 9 lausuntoa 2.11. mennessä · Hankeikkuna LVM028:00/2026

Lentoliikennesopimus Perun kanssa

Maiden välillä ei ole aiempaa sopimusta.

Pantiin pöydälle 5.11.2026 pidettävään istuntoon

HE 154/2026 vp · Peru · tullit (maksut) · lentoyhtiöt

Valmistelu: liikenne- ja viestintäministeriö 9.6.2026 alkaen · 8 lausuntoa 2.11. mennessä · Hankeikkuna LVM027:00/2026

PÄIVÄN UUTISET

1 Palkka-avoimuudesta äänestetään kahden vastalauseen pohjalta

Työntekijä saisi pyynnöstä kirjallisen tiedon samaa tai samanarvoista työtä tekevän ryhmän keskipalkkatasoista ja työnhakija tiedon alkupalkasta. Vähintään sata työntekijää säännöllisesti työllistävien olisi ilmoitettava palkkaeroihin liittyvät tiedot. Arto Satonen (kok) sanoi esityksen panevan direktiivin järkevästi täytäntöön. Lauri Lyly (sd), Pia Lohikoski (vas) ja Tiina Elo (vihr) arvostelivat sitä puutteelliseksi. Vesa Kallio (kesk) varoitti yritysten hallinnollisesta taakasta.

Täysistunto äänestää perjantaina vastalauseiden muutos- ja hylkäysehdotuksista.

HE 129/2026 vp · samapalkkaisuus · Tilastokeskus · tasa-arvovaltuutetut

Valmistelu: sosiaali- ja terveysministeriö 17.5.2024 alkaen · 73 lausuntoa 2.11. mennessä · Hankeikkuna STM069:00/2024

2 Asiakasmaksut nousivat kyselytunnin suurimmaksi aiheeksi

Asiakasmaksuista kysyivät Eeva-Johanna Eloranta (sd), Veronika Honkasalo (vas) ja Maaret Castrén (kok). Elorannan mukaan yli 500 000 asiakasmaksua päätyi viime vuonna ulosottoon. Honkasalon mukaan maksukatot, alennukset ja toimeentulotuki eivät suojaa kaikkia pienituloisia. Ministeri Wille Rydman sanoi niiden suojaavan vähävaraisia, mutta turvakeinot vaativat joskus liikaa omaa aktiivisuutta. Pääministeri Petteri Orpon mukaan kenenkään ei pitäisi jättää hoitoa hakematta rahan takia.

Kyselytunti ei muuttanut maksuja, ja ministerin mukaan maksukatto pysyy ensi vuonna ennallaan hieman yli 800 eurossa.

SKT 165/2026 vp

3 Hallitus esittää uutta valmiuslakia nykyisen tilalle

Esityksen tavoitteena on, että poikkeusoloissa voidaan tehdä oikea-aikaiset päätökset ja viranomaisilla on riittävät toimivaltuudet perustuslain kanssa sopusoinnussa. Rikoslain muutos täsmentäisi valmiuslakiin liittyviä rangaistuksia. Perustuslakivaliokunta ei ole pitänyt nykyisen lain asemaa pysyväisluonteisena poikkeuslakina tyydyttävänä. Valmistelussa sisäministeriö jätti eriävän mielipiteen laajamittaiseen maahantuloon liittyvistä syistä.

Laki koskisi viranomaisia, väestöä ja talouselämää erityisen vakavissa kriiseissä.

HE 294/2026 vp

4 Toimeentulotuki voisi vaarantaa opiskelijan oleskeluluvan

Opiskelijan lupa otettaisiin peruuttamisharkintaan tai uutta ei myönnettäisi, jos hän on turvautunut toimeentulotukeen. Hallitusohjelman mukaan Kelan on luovutettava tiedot Maahanmuuttovirastolle. Joakim Vigelius ja Mauri Peltokangas (ps) sekä Juha Hänninen (kok) kannattivat esitystä. Tiina Elo (vihr) ja Pia Lohikoski (vas) vaativat hylkäämistä, koska ongelmaa ei ole todettu laajamittaiseksi ja seuraukset opiskelijalle voivat olla vakavia.

Täysistunto äänestää perjantaina vastalauseen hylkäysehdotuksesta.

HE 79/2026 vp · ulkomaalaiset opiskelijat · toimeentulo · toimeentulotuki

Valmistelu: työ- ja elinkeinoministeriö 1.2.2024 alkaen · 56 lausuntoa 2.11. mennessä · Hankeikkuna TEM013:00/2024

5 Koko korkeakoulututkinnon voisi suorittaa maksullisena

Yliopistot ja ammattikorkeakoulut voisivat järjestää tutkintoon johtavaa maksullista koulutusta avoimena korkeakouluopetuksena ilman opiskelijavalintaa koskevien säännösten soveltamista. Opiskelija maksaisi vähintään järjestämiskustannukset eikä saisi opintotukea tai opiskeluterveydenhuollon palveluja. Nykyisin avoimesta opetuksesta voi periä enintään 45 euroa opintopisteeltä. Ohjausryhmän enemmistö ei kannattanut mallia vaan edellytti laajempaa keskustelua koulutuksen maksullisuudesta.

Maksuttomuus säilyisi esityksen mukaan pääperiaatteena, ja lait tulisivat voimaan 1.8.2028.

HE 311/2026 vp

SALIN TUNNELMA

177 puheenvuoroa · 61 vastauspuheenvuoroa · 6 h 48 min

Salissa käytettiin 177 puheenvuoroa, joista 61 oli vastauspuheenvuoroja. Vilkkainta vuoropuhelu oli kalastuslaista ja kyselytunnilla. Ministerit vastasivat useimmin SDP:n edustajille ja SDP ministereille. Asiakasmaksuissa ministeri Wille Rydman ja opposition edustajat kiistivät toistensa kuvauksia maksujen vaikutuksista. Kalastuslaissa kiisteltiin rekisteröitymisestä ja maksusta, ja Anders Norrback (r) vastasi Tuomas Kettusen (kesk) kritiikkiin. Yhteisöverosta, palkka-avoimuudesta ja opiskelijoiden luvista puhuttiin ilman vastauspuheenvuoroja mutta eri kannoilta. Järjestäytyneen rikollisuuden analyysikeskus sai kannatusta usealta puolueelta.

SALIN LINJAT

KESK Keskusta arvosteli kalastuslain byrokratiaa ja yhteisöveron alennusta. Se vaati hyvinvointialueiden rahoituslain korjaamista.

KOK Kokoomus kannatti yhteisöveron alennusta, palkka-avoimuuden täytäntöönpanoa ja opiskelijoita koskevaa esitystä. Se tuki myös turvallisuusviranomaisten uusia keinoja.

LIIK Liike Nyt arvosteli maksujen nousua samalla kun lähipalvelut heikkenevät.

PS Perussuomalaiset kannattivat opiskelijamaahanmuuton tiukennusta, turvallisuusvaltuuksia ja päiväsakon korotusta. Kalastuslaissa se korosti byrokratiariskiä.

R RKP puolsi kalastuslain muutosta ja piti Itämeren suojelua tärkeänä. Se varoitti, ettei tiedustelu saa johtaa massavalvontaan.

SD SDP vastusti yhteisöveron alennusta ja piti palkka-avoimuusesitystä puutteellisena. Asiakasmaksuissa se arvosteli ministerin kuvausta turvakeinoista.

VAS Vasemmistoliitto vaati yhteisöveroesityksen ja opiskelijoita koskevan esityksen hylkäämistä. Se piti asiakasmaksujen korotuksia kohtuuttomina.

VIHR Vihreät arvostelivat yhteisöveron alennusta ja vesilain muutoksen vaikutuksia vesiluontoon. Se vaati velvoittavia huojennuksia asiakasmaksuihin.

EEVA-JOHANNA ELORANTA (SD)
> Yli 500 000 asiakasmaksua päätyi viime vuonna ulosottoon, mikä osoittaa turvaverkon harventuneen hallituksen aikana.

JOONA RÄSÄNEN (SD)
> Seuraava hallitus joutuu nostamaan yhteisöveron vuoden 2028 alusta takaisin 20 prosenttiin, koska lähes miljardin alennukseen ei ole varaa.

ORAS TYNKKYNEN (VIHR)
> Suomen Tietotoimisto on tärkeä valeuutisten ja hybridivaikuttamisen aikana, joten hallituksen on kerrottava, aikooko se pelastaa toimiston alasajolta.

WILLE RYDMAN (MINISTERI)
> Julkiset palvelut eivät voi olla maksuttomia, koska joku ne aina maksaa; osa jättää hoidon väliin, koska ei tunne suojamekanismeja.

SARI ESSAYAH (MINISTERI)
> Kalan pimeä myynti on verrattavissa pimeään työhön, ja muutos sallii myynnin helpon rekisteröitymisen jälkeen.

MEDIA JA SALI

Päivän eduskunta-asioista medioissa näkyi eniten tarkastusvaliokunnan ehdotus kansallisten kokeiden kokeilusta peruskoulussa. Asiakasmaksut, palkka-avoimuus, avoin korkeakoulututkinto ja valmiuslaki näkyivät muutamassa jutussa, kun taas yhteisöveron alennus ei näkynyt seurattujen medioiden jutuissa.

Peruskoulun tasokokeista tuli tutkijoiden ja kansanedustajien kiista LAAJA

Asiakirjan aiheina ovat oppimistulokset, mahdollisuuksien tasa-arvo ja rahoitus ja tarkastusvaliokunta ehdottaa kahdeksaa lausumaa, mutta jutuissa pääosassa on kansallisten kokeiden kokeilu. Helsingin Sanomat kertoi, että eduskunnassa ”repesi riita”, ja kuvasi vastakkain talousnäkökulman ja kasvatustieteen näkökulman. Yle kehysti asian myös tutkijoiden väliseksi kiistaksi otsikolla ”Miksi taloustieteilijät tunkevat nenäänsä koulumaailmaan?”.

Helsingin Sanomat 5.11.: Koulut | Eduskunnassa repesi riita peruskoulun tasokokeista

Yle 5.11.: Analyysi: Miksi taloustieteilijät tunkevat nenäänsä koulumaailmaan? – tästä on kyse kiistassa kansallisista kokeista

Yle 5.11.: Tutkijat ajautuivat kovaan vääntöön kansallisista tasokokeista, joita ehdotetaan peruskouluihin – tästä on kyse

0 20/2024 vp

Asiakasmaksuissa esillä pienituloisten hoitoon pääsy VÄHÄINEN

Ilta-Sanomat otsikoi kyselytunnin ministeri Wille Rydmanin kehotuksella ”Hakeutukaa hoitoon” ja kertoi opposition syyttäneen hallitusta siitä, että korotetut maksut saavat pienituloiset perumaan hoitokäyntejään. Salissa Rydman sanoi turvakeinojen suojaavan vähävaraisia, mutta totesi niiden vaativan joskus liikaa omaa aktiivisuutta. Helsingin Sanomissa julkaistu kirjoitus nosti esiin saman ulosottoluvun kuin Eeva-Johanna Eloranta (sd) salissa ja kuvasi asiaa valintana ”lääkkeiden ja asiakasmaksun välillä”.

Ilta-Sanomat 5.11.: Rydman: ”Hakeutukaa hoitoon”

Helsingin Sanomat 5.11.: Terveydenhuolto | Jouduin valitsemaan lääkkeiden ja asiakasmaksun välillä

SKT 165/2026 vp

Yhteisöveron alennus jäi pois jutuista EI NÄKYNYT

Yhteisöveron lasku 20 prosentista 18 prosenttiin ei näkynyt seurattujen medioiden jutuissa. Salissa kokoomus kannatti alennusta, kun taas SDP, vihreät, vasemmistoliitto ja keskusta jättivät esityksestä vastalauseet.

HE 151/2026 vp

Palkka-avoimuus näkyi opposition kritiikin kautta VÄHÄINEN

Iltalehti otsikoi, että muutoksesta ”sataa rajua kritiikkiä”, ja nosti esiin Lauri Lylyn (sd) moitteet sekä opposition kaksi vastalausetta. Kritiikki on linjassa sen kanssa, mitä Lyly, Pia Lohikoski (vas) ja Tiina Elo (vihr) sanoivat salissa. Salissa kuultiin myös Arto Satosen (kok) näkemys, että esitys panee direktiivin järkevästi täytäntöön.

Iltalehti 5.11.: Suomeen tulee palkkoja koskeva muutos – Nyt sataa rajua kritiikkiä

HE 129/2026 vp

Avoin korkeakoulututkinto esitettiin uutena mahdollisuutena VÄHÄINEN

Yle ja MTV Uutiset kertoivat esityksestä opetus- ja kulttuuriministeriön tiedotteen pohjalta uutena suoritustapana, joka tarjoaisi työelämässä oleville mahdollisuuksia täydentää osaamistaan. Molemmat kertovat myös, että tutkinto olisi maksullinen. Esityksessä opiskelija maksaisi vähintään järjestämiskustannukset eikä saisi opintotukea tai opiskeluterveydenhuollon palveluja.

Yle 5.11.: Hallitus esittää, että korkeakoulututkinnon voisi suorittaa avoimessa korkeakoulussa

MTV Uutiset 5.11.: Hallituksen esitys: tutkinnon suorittaminen mahdolliseksi myös avoimessa korkeakoulussa

HE 311/2026 vp

Uusi valmiuslaki uutisoitiin varautumisena poikkeusoloihin VÄHÄINEN

Yle ja Iltalehti kertoivat esityksestä oikeusministeriön tiedotteen pohjalta, ja Iltalehti otsikoi hallituksen ”varautuvan poikkeusoloihin”. Kehys on linjassa esityksen tavoitteen kanssa: poikkeusoloissa viranomaisilla olisi riittävät toimivaltuudet. Asiakirjoissa on esillä myös perustuslakivaliokunnan näkemys nykyisen lain asemasta ja sisäministeriön eriävä mielipide valmistelussa.

Yle 5.11.: Hallitus esittää uutta valmiuslakia

Iltalehti 5.11.: Hallitus varautuu poikkeusoloihin – Esittää uutta valmiuslakia

HE 294/2026 vp

Jäi uutisoinnin ulkopuolelle. Seurattujen medioiden jutuissa eivät näkyneet esitykset selittämättömän omaisuuden tuomitsemisesta menetetyksi, puolustustarvikkeiden viennistä ja eläintenpitokieltojen laajentamisesta. Kauppojen kylmälaitteisiin kohdistuneista kyberhyökkäyksistä kerrottiin useissa jutuissa, mutta esitys vakavien kyberpoikkeamien tutkimisesta Onnettomuustutkintakeskuksessa ei niissä näkynyt.

Seuranta 30.10.–5.11.: kotimainen media, 3288 verkkojuttua.

TULOSSA

- **6.11. klo 13** Täysistunto äänestää tasa-arvolain muutoksista ensimmäisessä käsittelyssä.
- **6.11. klo 13** Täysistunto äänestää opiskelijoiden oleskelulupaesityksen hylkäysehdotuksesta.
- **6.11. klo 10** Verojaosto käsittelee mietintöluonnosta vuoden 2027 tuloveroasteikosta.
- **6.11. klo 9 ja 11.30** Perustuslakivaliokunta ja sivistysvaliokunta käsittelevät opetuksen järjestämistä häiriötilanteissa.
- **6.11. klo 11** Työelämä- ja tasa-arvovaliokunnan esityslistalla ovat yleistuen ja työvoimapalveluiden lakimuutokset.
- **10.11. klo 9.30** Kunta- ja terveysjaosto kuulee ministeri Anna-Kaisa Ikosta hyvinvointialueiden ja kuntien rahoituksesta.

LYHYESTI

- Kotitalouksien sähkön hintaa voitaisiin säännellä EU:n julistaman hintakriisin aikana. HE 322/2026 vp
- Ympäristövaliokunta edellyttää lyhytvuokrauksen rekisteröintiä, mietintöluonnos voitti äänin 8—7. HE 83/2026 vp
- Ruokastrategian mietintöluonnos hyväksyttiin käsittelyn pohjaksi äänin 15—2. VNS 1/2026 vp
- Antti Kurvinen (kesk) kysyi hyvinvointialueiden lähipalveluiden lakkauttamisesta. SKT 166/2026 vp
- Uusi alustatyölaki lisäisi algoritmijohtamisen läpinäkyvyyttä ja vahvistaisi tekijöiden työehtoja. HE 328/2026 vp
- Energiajuomien myynti alle 16-vuotiaille kiellettäisiin. HE 315/2026 vp
- Henkilö- ja pakettiautojen ajoneuvoveroa kevennettäisiin yhteensä 30 miljoonalla eurolla. HE 305/2026 vp

- Siviilitiedustelun menetelmiä saisi rajauksin käyttää myös kodeissa, jos perustuslain muutos hyväksytään. HE 298/2026 vp

---

Aineisto: 174 eduskunnan asiakirjaa, joista 142 analysoitu ja 32 vain PDF:nä; 177 puheenvuoroa.

KAIKKI PUHEENVUOROT PUOLUEITTAIN

Jokaisesta puheenvuorosta on tässä yhden virkkeen tiivistelmä sen yleisteemasta. Puheenvuorot ovat kokonaisuudessaan täysistuntojen pöytäkirjoissa.

KOK 26 puheenvuoroa

Teemu Kinnari HE 280/2026 vp Laajaan yhteisaloitteeseen perustuva esitys on perusteltu, koska tehokkaalla livekaikukalastuksella saadaan lähes ammattimaisia saaliita, mutta mallin on oltava toimiva eikä se saa haitata järvikalan käyttöä.

Milla Lahdenperä HE 280/2026 vp Samasta toiminnasta pitää olla samat velvoitteet, joten saaliin myyjien rekisteröityminen ja luvat torjuvat harmaata taloutta ja edistävät reilua kilpailua estämättä pienimuotoista myyntiä.

Timo Heinonen HE 280/2026 vp Rekisteröitymismaksu on melko kova ja vähäistä määrää kannattaa vielä harkita valiokunnassa, koska yhden kalan myynnin pitäisi onnistua ja kotimaisen kalan käyttöä lisätä.

Milla Lahdenperä HE 272/2026 vp Neuvottelukuntien korvaaminen joustavilla asiantuntijafoorumeilla on oikea suunta ja esimerkki turhan byrokratian purkamisesta, koska asiantuntemus säilyy mutta toimintatavat muuttuvat.

Juha Hänninen HE 264/2026 vp Esitys on tarpeellinen päivitys muuttuneeseen turvallisuusympäristöön, koska uhkat ovat siirtyneet tietoverkkoihin ja ne on havaittava ajoissa tarkemmin kohdennetulla tiedustelulla.

Milla Lahdenperä HE 264/2026 vp Lainsäädännön tarkistaminen käytännön kokemusten pohjalta on perusteltua ja uudistus hyvä, kunhan uusien toimivaltuuksien rajat ovat selkeät ja niiden käyttöä valvotaan.

Juha Hänninen HE 265/2026 vp Uusi analyysikeskus on välttämätön, koska se kokoaa viranomaisten tiedot yhteen, auttaa tunnistamaan rikollisuuden rakenteet aiemmin eikä lisää byrokratiaa.

Milla Lahdenperä HE 265/2026 vp Analyysikeskus on tarpeen hajallaan olevan tiedon kokoamiseksi ja rikollisten lailliseen yritystoimintaan pääsyn estämiseksi, mutta tiedonsaantioikeudet ja henkilötietojen käsittely on säänneltävä tarkasti.

Juha Hänninen HE 261/2026 vp Kannattaa esitystä, koska vesivoima turvaa nopeasti sähkön riittävyyden kriisissä, mutta poikkeamisen on oltava tarkkarajaista, välttämätöntä ja oikeasuhtaista.

Juha Hänninen HE 262/2026 vp Päiväsakon vähimmäismäärän korotus kuudesta eurosta kymmeneen on perusteltu, koska seuraamuksen on ehkäistävä rikoksia, mutta ehkäisy vaatii myös valvontaa ja riittävää kiinnijäämisriskiä.

Juha Hänninen HE 275/2026 vp YK:n henkilö- ja yhteisöpakotteet on pantava Suomessa täytäntöön heti turvallisuusneuvoston päätöksen jälkeen, jotta varoja ei ehditä siirtää tai piilottaa ennen jäädytystä.

Arto Satonen HE 129/2026 vp Työelämä- ja tasa-arvovaliokunta suhtautuu palkka-avoimuusdirektiivin täytäntöönpanoon myönteisesti, koska läpinäkyvyys auttaa havaitsemaan ja estämään palkkasyrjintää; keskeiseksi nousi työn samanarvoisuuden tunnistaminen.

Juha Hänninen HE 129/2026 vp Palkka-avoimuusuudistus on tärkeä askel, sillä se vahvistaa naisten taloudellista turvallisuutta ja yhdenvertaisuutta työelämässä ottaen huomioon suomalaisen työmarkkinamallin.

Arto Satonen HE 129/2026 vp Palkkaerot johtuvat pitkälti alojen eriytymisestä ja ovat kaventuneet, ja esitys panee direktiivin järkevästi täytäntöön sovittaen palkkatasa-arvon yhteen työehtosopimusautonomian kanssa.

Juha Hänninen HE 79/2026 vp Suomeen saa tulla opiskelemaan ja töihin, mutta tulijan on vastattava toimeentulostaan, ja esitys vahvistaa sisäistä turvallisuutta säilyttäen yksilöllisen harkinnan.

Juha Hänninen HE 79/2026 vp Lakiesitys on oikea ja reilu, koska Suomeen pitää tulla työn ja opiskelun perässä eikä sosiaaliturvan varaan ja tulijoiden on kannettava vastuu toimeentulostaan.

Juha Hänninen HE 151/2026 vp Kannattaa esitystä, koska yrittäjät luovat työpaikat ja veroalella haetaan kasvua sekä tuetaan uusien työntekijöiden palkkaamista vaativassa taloustilanteessa.

Juha Hänninen HE 171/2026 vp Tupakkaveron korotus on välttämätön, koska se vahvistaa julkista taloutta, vähentää erityisesti nuorten tupakointia ja parantaa kansanterveyttä osana Suomen kokonaisturvallisuutta.

Juha Hänninen HE 111/2026 vp Suomen tulee hyväksyä Rooman perussäännön muutokset, koska julmimpien aseiden käytön ja siviilien nälkiinnyttämisen määrittely sotarikoksiksi vahvistaa sääntöpohjaista kansainvälistä järjestelmää.

Juha Hänninen HE 106/2026 vp Automaattinen neuvonta parantaa palvelujen saatavuutta, mutta tekoäly voi erehtyä, joten valiokunnan vahvistamat oikeusturvatakeet ja mahdollisuus saada palvelua ihmiseltä ovat tarpeen.

Juha Hänninen HE 63/2026 vp Kannattaa esitystä, koska moniammatillisen Barnahus-mallin vakiinnuttaminen ja ulottaminen kaikkiin alle 18-vuotiaisiin vähentää lapsen kuormitusta rikosepäilyjen selvittämisessä ja parantaa tutkinnan laatua.

Juha Hänninen HE 71/2026 vp Kannattaa esitystä, koska Onnettomuustutkintakeskuksen oikeus tutkia erittäin vakavia kyberturvallisuuspoikkeamia vahvistaa yhteiskunnan kriisinkestävyyttä ja auttaa välttämään vastaavat tilanteet jatkossa.

Juha Hänninen HE 149/2026 vp Puolustustarvikkeiden viennin sääntelyn päivitys on hyvä asia Nato-jäsenyyden vuoksi, etenkin kun kansallisen puolustuskyvyn turvaaminen lisätään vientiluvan arviointiperusteeksi.

Juha Hänninen HE 134/2026 vp Esitys parantaa tiedonkulkua työperäisistä sairauksista ja lisää ilmoituksia, jotta työolojen ongelmiin voidaan puuttua ajoissa ja muita työntekijöitä suojata samoilta vaaroilta.

Juha Hänninen HE 280/2026 vp Kannattaa hallituksen esitystä ja kiittää edustaja Kalliota erinomaisesta puheenvuorosta.

Maaret Castrén SKT 168/2026 vp Lapsen hoito ei saa riippua perheen varoista, joten alaikäisten leikkausmaksujen poisto on hieno päätös; ministeriltä kysytään, miten se tukee perheitä, joilla on muitakin maksuja.

PS 33 puheenvuoroa

Jaana Strandman HE 280/2026 vp Muutos vaikuttaisi vapaa-ajankalastajien mahdollisuuteen saada satunnaisia lisätuloja saaliin myynnistä, joten esitystä on tarkasteltava valiokunnassa erittäin huolella.

Mira Nieminen HE 280/2026 vp Lain tarkoitus on hyvä, mutta se voi lisätä byrokratiaa, joten valiokunnan toivotaan löytävän järkevän ratkaisun pienille kalamäärille ja välttävän hävikkikalan jäämistä käyttämättä.

Juho Eerola HE 280/2026 vp Harmaan talouden torjunta on hyvä tavoite, mutta muutos voi olla ristiriidassa byrokratian purkamisen kanssa ja tehdä aiemmin lainkuuliaisista rikollisia, joten valiokunnan on käsiteltävä asia tarkasti.

Veijo Niemi HE 280/2026 vp Pienimuotoisen kalastuksen näin tarkka sääntely herättää kysymyksen, tarvitaanko jatkossa myös terveystarkastaja varmistamaan kalan myyntikelpoisuus ja kylmäketjun säilyminen.

Jaana Strandman HE 281/2026 vp Aluspäästömaksu ja tehostuva valvonta voivat ehkäistä päästöjä, mutta sääntelyn on oltava täsmällistä, toimijoille on annettava riittävästi valmistautumisaikaa ja uudistuksen vaikutuksia on seurattava.

Jaana Strandman HE 272/2026 vp Neuvottelukuntien vähentäminen karsii päällekkäistä työtä ja keventää byrokratiaa, joten julkisen sektorin rakenteiden purkamista on jatkettava rohkeasti.

Jaana Strandman HE 264/2026 vp Perussuomalaiset kannattavat turvallisuusviranomaisten riittäviä ja ajantasaisia toimivaltuuksia, mutta uudistuksessa on varmistettava lainmukaisuusvalvonta ja kansalaisten oikeusturva.

Merja Rasinkangas HE 264/2026 vp Vahingossa toista esitystä koskeneessa puheessa järjestäytyneen rikollisuuden analyysikeskusta pidetään tarpeellisena, koska rikollisverkostojen torjunta vaatii hallinnonalat ylittävää viranomaisyhteistyötä.

Anne Rintamäki HE 264/2026 vp Perussuomalaisille kansallinen turvallisuus on etusijalla, joten viranomaisten kyvyn vahvistaminen torjua vakavia uhkia ennakolta on vastuullista turvallisuuspolitiikkaa.

Merja Rasinkangas HE 264/2026 vp Turvallisuustilanteen ja tekniikan muutosten vuoksi lakimuutos on tarpeen, sillä se vahvistaa suojelupoliisin toimintakykyä ja Suomen valmiuksia torjua vieraiden valtioiden tiedustelua ja kyberuhkia.

Anne Rintamäki HE 265/2026 vp Esitys on tarpeellinen ja kannatettava, koska rikollisverkostoihin on puututtava ennakolta, mutta toimivaltuuksien on oltava tarkkarajaisia ja kansalaisten oikeusturva on varmistettava.

Jaana Strandman HE 265/2026 vp Esitys on erittäin perusteltu, sillä Suomessa arvioidaan olevan 90–100 rikollisryhmää, joiden jäsenillä ja verkostoilla on yhteyksiä noin 2 700 yritykseen, mutta tiedonkulun sääntelyn on oltava tarkkarajaista.

Veijo Niemi HE 265/2026 vp Esitys on erittäin hyvä, mutta ministeriltä on saatava selvyys siitä, löytyykö rahaa analyysikeskuksen perustamiseen ja sen kuluihin.

Anne Rintamäki HE 259/2026 vp Esityksen tavoitteet ovat kannatettavia, koska ne tukevat velallisten paluuta työhön ja vakaaseen talouteen mutta säilyttävät velkojien oikeudet ja luottamuksen sopimusten sitovuuteen.

Ritva Elomaa HE 259/2026 vp Esitys on tärkeä ja konkreettinen uudistus, koska pääoman lyhentyminen antaa velallisille toivoa ja motivaatiota jatkaa maksamista, kun velkaongelmat koskettavat satojatuhansia suomalaisia.

Jaana Strandman HE 259/2026 vp Maksujen kohdistaminen ensin pääomaan lyhentäisi noin 31 000 velallisen velkaa tehokkaammin ja voisi vahvistaa työnteon kannustimia muuttamatta alkuperäisiä luottosopimuksia.

Veijo Niemi HE 259/2026 vp Määräaikainen kokeilu on erittäin hyvä esitys, koska velan näkyvä pieneneminen antaa pitkäaikaiselle velalliselle toivoa ja lisää motivaatiota käydä töissä.

Jorma Piisinen HE 261/2026 vp Esitys vahvistaa huoltovarmuutta, koska olemassa oleva kotimainen vesivoima saadaan kustannustehokkaasti käyttöön vakavissa sähköhäiriöissä ilman uutta tuotantokapasiteettia.

Jaana Strandman HE 261/2026 vp Esitys on erittäin tärkeä huoltovarmuudelle, mutta vesistöille ja asukkaille aiheutuvat haitat on minimoitava ja korvattava eikä huoltovarmuutta saa rakentaa yhden tuotantomuodon varaan.

Anne Rintamäki HE 262/2026 vp Korotus on perusteltu, koska yli 20 vuotta ennallaan pysynyt vähimmäismäärä on inflaation myötä heikentynyt ja seuraamusten tulee olla oikeasuhtaisia ja tuntuvia.

Jaana Strandman HE 262/2026 vp Korotus palauttaa sakon tosiasiallista vaikutusta inflaation jälkeen ja lisää rikoksentekijöiden vastuuta kustannuksista; tavoitteena on rikosten ennaltaehkäisy eikä valtion tulojen kasvattaminen.

Jorma Piisinen HE 262/2026 vp Korotus on tarpeellinen, jotta sakon merkitys ei murene rahan arvon heiketessä ja rikoksentekijä kantaa veronmaksajien sijaan vastuun tekojensa seurauksista.

Anne Rintamäki HE 263/2026 vp Menettelysiirtoja koskeva osa on tekninen ja vaikutuksiltaan vähäinen; kannatettavaa on, että vankilakoirat saisivat olla vapaana kuten muiden viranomaisten virkakoirat.

Ritva Elomaa HE 263/2026 vp Rikosseuraamuslaitoksen koirat on perusteltua saada samaan kiinnipitopoikkeukseen kuin muut valtion virkakoirat, koska muutos tukee viranomaisten työtä ja yhteiskunnan turvallisuutta.

Jaana Strandman HE 263/2026 vp Esitys täydentää EU-sääntelyä vähäisin vaikutuksin ja yhdenmukaistaa virkakoirien toimintaedellytyksiä, minkä lisäksi palveluksensa päättäneiden virkakoirien perheeseen sijoittamista kannattaa tarkastella.

Jorma Piisinen HE 260/2026 vp Autokiinnityksen laajentaminen Ahvenanmaalle rekisteröityihin ajoneuvoihin yhdenmukaistaa ajoneuvojen kohtelun ja parantaa yrittäjien mahdollisuuksia käyttää omaisuuttaan rahoituksen vakuutena.

Mikko Lundén HE 129/2026 vp Samanarvoisesta työstä kuuluu saada samanarvoista palkkaa, mutta kaikki palkkaerot eivät ole syrjintää ja direktiivi on perusteltua panna täytäntöön ilman kansallista lisäsääntelyä.

Joakim Vigelius HE 79/2026 vp Toimeentulotuen nostamisen pitää voida johtaa oleskeluluvan hylkäämiseen, sillä Marinin hallituksen vuoden 2022 uudistus kasvatti opiskelijoiden ja heidän perheidensä maahanmuuttoa rajusti ja aiheutti toimeentulo-ongelmia.

Joakim Vigelius HE 79/2026 vp Vuoden 2022 lakimuutos lisäsi maahanmuuttoa ja köyhyyttä enemmän kuin mikään yksittäinen päätös ja aiheutti peruuttamatonta vahinkoa, sillä löyhä politiikka altistaa tulijat myös hyväksikäytölle.

Mauri Peltokangas HE 79/2026 vp Esitystä on syytä kannattaa, koska edellisen hallituksen politiikka toi Suomeen paljon opiskelijoita perheineen ruokajonoihin eikä maalla ole varaa kustantaa elantoa muille kuin suomalaisille.

Joakim Vigelius HE 79/2026 vp Opiskelijamaahanmuuttoa ollaan liian harvoin valmiita rajoittamaan, vaikka löyhät ehdot, maksuton koulutus ja sosiaaliturva muodostavat järjettömän yhdistelmän, jonka suomalaiset työntekijät ja yrittäjät maksavat.

Mauri Peltokangas HE 106/2026 vp Hallintovaliokunnan mukaan tekoälyä hyödyntävä automaattinen neuvonta täydentää viranomaispalveluja, mutta riskit on minimoitava ja digituki sekä mahdollisuus saada yhteys ihmiseen turvattava.

Sanna Antikainen SKT 171/2026 vp Venäjän hyökkäyssodan aikana venäläisten turistiviisumit ja myös urheilijoiden matkustus pitää kieltää koko EU:ssa, jottei Suomen tiukkaa linjaa voi kiertää muiden maiden kautta.

SD 23 puheenvuoroa

Piritta Rantanen HE 280/2026 vp Mahdollinen 200 euron rekisteröitymismaksu veisi nuorilta kalastajilta pienet tienestit, joten valiokunnan on löydettävä parempi ratkaisu, koska harmaan talouden torjuntakeinona tämä olisi huono.

Joona Räsänen HE 280/2026 vp Lainmuutoksen perusteet ovat hyvät, mutta valiokunnan on ratkaistava maksu ja rekisteröinti niin, ettei ahvenen myyvä alaikäinen joudu sakon uhan alle.

Lauri Lyly HE 272/2026 vp Neuvottelukuntien korvaaminen asiantuntijafoorumeilla voi heikentää asiantuntemuksen saatavuutta ja sidosryhmien sitoutumista, minkä vuoksi ministeriltä kysytään sidosryhmien osallistumisesta foorumien valmisteluun.

Lauri Lyly HE 269/2026 vp Kansainvälisen työjärjestön muutosten tuominen lakiin on hyvä asia, mutta ministeriltä kysytään, helpottaako esitys merenkulkijoiden liikkumista satama-alueilla ja mitä pois jätetyistä työaikapykälistä pitäisi huomioida.

Paula Werning HE 264/2026 vp Uudistuksen tavoitteet ovat kannatettavia, mutta tietoliikennetiedustelun laajennus ja ilmoituksesta luopuminen koskettavat yksityiselämän suojaa ja vaativat huolellista valiokuntakäsittelyä sekä riittäviä resursseja.

Paula Werning HE 265/2026 vp Esitys on kannatettava edistysaskel, mutta Suomen tekeminen rikollisuudelle Euroopan vaikeimmaksi toimintaympäristöksi edellyttää toimivia lakeja, riittäviä resursseja ja viranomaisten laajaa yhteistyötä.

Paula Werning HE 259/2026 vp Esitys on tervetullut ja oikeansuuntainen, koska velallisen on nähtävä maksujensa vievän kohti velattomuutta, mutta rajatun uudistuksen on oltava askel eteenpäin eikä päätepiste.

Ville Skinnari HE 261/2026 vp Sähköjärjestelmän muutos ja datakeskukset kasvattavat säätövoiman tarvetta, joten suurten sähkönkäyttäjien on osallistuttava jousto- ja säätökapasiteetin kustannuksiin esimerkiksi liittymismaksujen kautta.

Lauri Lyly HE 129/2026 vp Esitys jäi erittäin puutteelliseksi, koska direktiivin tärkeimmät vaatimukset jätettiin pois, joten sitä pitäisi korjata vastalauseen pykälämuutoksilla muun muassa samanarvoisen työn määrittelyssä.

Timo Suhonen HE 129/2026 vp Myöhässä annettu esitys ei täytä EU:n vähimmäisvaatimuksia ja sitä on mediatietojen mukaan valmisteltu yksipuolisesti työnantajien tahdon mukaisesti, vaikka samasta työstä on saatava sama palkka.

Lauri Lyly HE 129/2026 vp Alojen eriytyminen selittää vain noin puolet palkkaerosta ja viimeaikainen kaventuminen johtuu kuntien ja hyvinvointialueiden palkkaohjelmasta eikä hallituksen toimista, joten lakiesitys jää vajaaksi.

Lauri Lyly HE 129/2026 vp Direktiivin kriteerit ovat tuttuja työehtosopimuksista, mutta niitä vesitettiin valiokuntavaiheessa ja tilaisuus kehittää työelämää esimerkiksi sukupuolipäätteettömillä tehtävänimikkeillä jäi käyttämättä.

Joona Räsänen HE 151/2026 vp Kahden prosenttiyksikön yhteisöveron alennus on perusteeton, sillä se heikentää alijäämäistä julkista taloutta lähes miljardilla, hyödyttää eniten finanssitaloja ja kauppajättejä ja rikkoo EU:n finanssipoliittisia velvoitteita.

Joona Räsänen HE 151/2026 vp Seuraava hallitus joutuu nostamaan yhteisöveron vuoden 2028 alusta takaisin 20 prosenttiin, koska lähes miljardin alennukseen ei ole varaa julkisen talouden tilanteessa.

Joona Räsänen HE 151/2026 vp Nykyinen yhteisövero auttaisi rahoittamaan sosiaali- ja terveydenhuoltoa, puolustusta ja korkomenoja, eikä yksikään valiokunnan kuulema riippumaton asiantuntija usko alennuksen lisäävän kasvua tai työllisyyttä.

Eeva-Johanna Eloranta SKT 165/2026 vp Ministerin kuvaus turvakeinoista ei pidä paikkaansa, sillä yli puolella hyvinvointialueista alennusta ei voi hakea kaikista maksuista eikä kaikilla ahtaalla olevilla ole oikeutta toimeentulotukeen.

Eeva-Johanna Eloranta SKT 165/2026 vp Yli 500 000 asiakasmaksua päätyi viime vuonna ulosottoon, mikä osoittaa turvaverkon harventuneen hallituksen aikana ja kumoaa ministerin vakuuttelut sen toimivuudesta.

Krista Kiuru SKT 165/2026 vp Perustuslakivaliokunnan lausunnon mukaan valtioneuvoston pitäisi varmistaa maksujen huojentaminen, joten ministerin tulisi antaa uusi ohjauskirje ja tuoda eduskunnalle lakiesitys.

Kim Berg SKT 166/2026 vp Ministeri kaunistelee hoitoonpääsyä, sillä Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen tilastojen mukaan yli kaksi miljoonaa terveyskeskuslääkärin käyntiä ei toteudu kahdessa viikossa.

Aki Lindén SKT 167/2026 vp Googlen tekoälynkin mukaan Suomen terveydenhuollon omavastuut ovat muita Pohjoismaita korkeammat, joten ministerin pitäisi myöntää maksujen kohtuuttomuus ja niiden aiheuttamat vaikeudet.

Anette Karlsson SKT 167/2026 vp Hallitus ei ymmärrä pienituloisten arkea: se ottaa velkaa suuryritysten veronkevennyksiin, vaikka asiakasmaksujen korotukset estävät ihmisiä hoitamasta sairauksiaan eikä maksukatto suojaa riittävästi.

Suna Kymäläinen SKT 168/2026 vp Ministerin väite hyvinvointialueiden vapaudesta päättää maksuista on väärä, koska valtiovarainministeriö edellyttää lisärahoituksen ehtona enimmäismaksuja eikä salli lakisääteistä parempia etuja.

Tytti Tuppurainen SKT 170/2026 vp Asiakasmaksujen korotukset estävät pienituloisia hakeutumasta hoitoon, ja ministerin pitäisi nöyrästi myöntää ongelma, sillä hallituksen esityksenkin mukaan maksujen nosto vähentää lääkärikäyntejä.

KESK 25 puheenvuoroa

Anne Kalmari HE 280/2026 vp Esitys on reilu, koska harrastajien saaliit voivat ylittää ammattikalastajien saaliit, ja rekisteröityminen on helppoa, mutta mahdollista 200 euron hintaa pitäisi laskea.

Olga Oinas-Panuma HE 280/2026 vp Lain taustat ymmärretään, mutta on kummallista, jos teinin pyytämän kalan ostaminen on rikos, joten pienten kalamäärien myynti naapurille pitäisi jatkossakin sallia.

Hannu Hoskonen HE 280/2026 vp Kalastajille pitäisi antaa enemmän vapauksia, koska hallinnolla ei voida hoitaa valtavaa vesistömäärää eikä yhden hauen myyjiä tai pieniä kalastajia pidä kohdella rikollisina.

Jouni Ovaska HE 280/2026 vp Esitys lisää byrokratiaa ja voi estää lapsia, nuoria ja eläkeläisiä ansaitsemasta muutamaa euroa kalasta, minkä vuoksi ministeriltä vaaditaan vastauksia rekisteröinnistä, valvonnasta ja rangaistuksista.

Tuomas Kettunen HE 280/2026 vp Rekisteröityminen ja 71 euron maksu pilaavat lasten kalastuksen ilon, rapujen pyynti jää niiden ulkopuolelle ja talousvaliokunnan pitäisi antaa asiasta lausunto.

Tuomas Kettunen HE 280/2026 vp Keskusliiton hallituksessa asiaa on käsitelty, mutta laaja kannatus 71 euron maksulle kummastuttaa, samoin se, etteivät rapujen pyytäjät joudu rekisteröitymään ja maksamaan.

Vesa Kallio HE 281/2026 vp Esitys on hyvin perusteltu ja vesistöjen suojelulle erinomainen, mutta käsittelyssä on huomioitava merityön realiteetit, sääntelyn selkeys, kustannukset ja Rajavartiolaitoksen resurssit.

Vesa Kallio HE 264/2026 vp Suojelupoliisin kyvyn vahvistaminen on oikea tavoite, mutta toimivaltuudet on rajattava täsmällisesti, jälki-ilmoituksen poistoa arvioitava valiokunnassa ja viranomaisten resurssit turvattava.

Hannu Hoskonen HE 265/2026 vp Järjestäytyneeseen rikollisuuteen puuttuminen on hyvä asia, ja myös Vantaan Energian Napolista tuomaan jätteeseen on puututtava, koska se on ympäristöriski ja tukee puhujan mukaan rahanpesua ja harmaata taloutta.

Vesa Kallio HE 259/2026 vp Määräaikainen muutos on oikeansuuntainen mutta riittämätön, koska se koskee vain noin 31 000 velallista eikä ratkaise vaikeutuvaa ylivelkaantumista, jota toimipaikkojen sulkemiset ovat entisestään hankaloittaneet.

Vesa Kallio HE 261/2026 vp Poikkeustilanteissa haitat ja hyödyt on arvioitava hetkessä, mutta poikkeamisen kynnys ei jää matalaksi eikä siitä tule yleistä luontoa sivuuttavaa käytäntöä.

Vesa Kallio HE 129/2026 vp Palkka-avoimuuden lisääminen on kannatettavaa, mutta esitys ei ratkaise ongelmia riittävästi eikä vastaa kaikilta osin direktiivin tavoitteita ja EU-oikeutta.

Vesa Kallio HE 129/2026 vp Esitys lisää yritysten hallinnollista taakkaa, on vaikeaselkoinen ja antaa tasa-arvovaltuutetulle liikaa tehtäviä liian pienin resurssein, mikä voi vaarantaa valvonnan riippumattomuuden ja syrjintää epäilevän oikeusturvan.

Hannu Hoskonen HE 151/2026 vp Mietintö pitäisi hyväksyä keskustan vastalauseen 2 mukaisena, koska yhteisöveron alennuksen todellisia vaikutuksia ei ole tutkittu syvällisemmin ja suhdannekin näyttää muuttuvan nopeasti.

Vesa Kallio HE 151/2026 vp Kannattaa edustaja Hoskosen tekemää esitystä, joka noudattaa keskustan vastalausetta 2.

Hannu Hoskonen HE 151/2026 vp
Velkaantumisvauhti on kammottava, ja kilpailukyvyn korjaaminen edellyttää julkishallinnon purkamista sekä lupakäsittelyn nopeuttamista, jotta pienet ja keskisuuret yritykset voivat kasvaa ja työllistää.

Vesa Kallio HE 151/2026 vp
Yhteisöveron alennus hyödyttää suuria finanssitaloja ja kaupan ryhmiä eikä paranna rahoituksen kanssa kamppailevien itäisen Suomen pienten ja keskisuurten yritysten asemaa.

Vesa Kallio HE 106/2026 vp Kiittää edustaja Hännisen puheenvuoroa loistavaksi, vaikka salin eri puolilla ollaan ajoittain eri mieltä asioista.

Vesa Kallio HE 280/2026 vp
Vesialueiden omistusta ja kalastusoikeuksia selostavan puheenvuoron mukaan kalastonhoitomaksun ikäsäännöt voisivat olla malli nuorten mahdollisuuden turvaamiseen kalastaa ja käyttää saalis kuten ennenkin.

Vesa Kallio HE 259/2026 vp Esitys korjaa yhden ulosoton epäkohdan mutta ei ratkaise ylivelkaantumista, joten tarvitaan laajempi ohjelma, vanhentumisaikojen arviointi ja vahvemmat työnteon kannusteet.

Antti Kurvinen SKT 166/2026 vp
Lähipalveluja ajetaan alas eri puolilla Suomea toimimattoman rahoituslain vuoksi, eikä hallitus ole korjannut lakia tai pitänyt lupaustaan suojella lähipalveluita.

Jouni Ovaska SKT 166/2026 vp Moni jättää hoidon tai lääkkeet väliin rahan puutteen vuoksi osin hallituksen päätösten takia; vanhusten pompottelu on lopetettava ja hoivaan päästävä nopeasti.

Hanna-Leena Mattila SKT 167/2026 vp
Hyvinvointialue Pohteen kaavailema omaishoidon palkkioiden leikkaus kertoo epätoivoisesta säästämisestä ikäihmisten kustannuksella, vaikka hallitus voisi helpottaa hyvinvointialueiden ahdinkoa.

Markus Lohi SKT 167/2026 vp Valtaosa hallituksen noin 50 miljardin velanotosta ei johdu vanhojen velkojen koroista, ja hyvinvointialueiden rahoituslakia pitäisi korjata, jotta asuinpaikka ei eriarvoistaisi ihmisiä.

Petri Honkonen SKT 169/2026 vp
Palveluleikkaukset eivät johdu hyvinvointialueiden vapaasta tahdosta, koska rahoitus ja velvoitteet tulevat valtiolta, joten hallituksen pitää korjata rahoitusmallin ongelmat peruspalvelujen turvaamiseksi.

VIHR 11 puheenvuoroa

Krista Mikkonen HE 280/2026 vp
Kaupallisen kalastuksen rajaaminen yleiskalastusoikeuden ulkopuolelle on perusteltua kalakantojen hoidon kannalta, mutta rapuja koskevasta ratkaisusta ja täpläravun poistamisesta olisi hyvä kuulla lisää.

Jenni Pitko HE 261/2026 vp Esitys pahentaa vesien tilaa ja vaelluskalojen asemaa, koska vesivoima asetetaan ensisijaiseksi ratkaisuksi ilman muiden vaihtoehtojen selvittämistä tai kompensaatiovelvoitteita.

Tiina Elo HE 261/2026 vp
Sähköjärjestelmän käyttövarmuutta ei pidä lisätä vesiluonnon kustannuksella; esitys nojaa yksin vesivoimaan eikä minimoi tai kompensoi luontohaittoja.

Tiina Elo HE 129/2026 vp Myöhässä tuotu esitys ei täytä direktiivin vähimmäisvaatimuksia ja voi jopa heikentää nykytilaa, joten sitä pitäisi korjata vastalauseen mukaisilla muutoksilla.

Tiina Elo HE 79/2026 vp Lakiesitys pitää hylätä, koska se asettaa kansainväliset opiskelijat haavoittuvaan asemaan, vaikka perustuslaki takaa välttämättömän toimeentulon eikä toimeentulotukeen turvautumista ole todettu laajamittaiseksi.

Saara Hyrkkö HE 151/2026 vp Lähes miljardin yhteisöveroale on kallis ja tehoton arvovalinta, eikä hallitus perääntynyt siitä EU:n alijäämämenettelyn ja asiantuntijoiden tyrmäyksen jälkeen, vaikka pienituloisten arkea heikennetään.

Saara Hyrkkö HE 151/2026 vp
Yrittäjyyttä ja kasvua voidaan tukea kestävämmin ja tehokkaammin, sillä veroalen leijonanosa valuu suurimmille kaupan ja finanssialan yrityksille sekä osinkoihin.

Saara Hyrkkö HE 172/2026 vp
Alkoholiveron kiristystä voi kannattaa, mutta etämyynnin verovalvonta on korjattava viipymättä, koska jopa kolminumeroinen summa verotuloja jää nyt keräämättä.

Bella Forsgrén SKT 166/2026 vp
Maksukaton 815 euroa on pienituloiselle suuri summa eikä katto kata kaikkea, joten huojennukset pitäisi tehdä velvoittaviksi myös tasasuuruisissa terveydenhuollon maksuissa.

Alviina Alametsä SKT 167/2026 vp
Leikkauksia perutaan rahapulan vuoksi, joten hallituksen pitäisi estää asiakasmaksujen periminen ulosotolla ja velvoittaa hyvinvointialueet takaamaan mahdollisuus hakea maksuvapautusta.

Oras Tynkkynen SKT 172/2026 vp
Suomen Tietotoimisto on riippumattoman mediakentän kannalta tärkeä valeuutisten ja hybridivaikuttamisen aikana, joten hallituksen on kerrottava, aikooko se pelastaa toimiston alasajolta.

VAS 8 puheenvuoroa

Hanna Sarkkinen HE 259/2026 vp
Muutos on järkevä mutta liian rajattu, joten valiokunnan toivotaan tarkastelevan rajauksia, ja ulosottoon tarvittaisiin lisäksi progressiivinen malli, lyhyemmät vanhentumisajat ja helpompi velkajärjestely.

Hanna Sarkkinen HE 261/2026 vp
Sähkön toimitusvarmuus on tärkeä tavoite, mutta esityksen tarve ja tietopohja ovat puutteellisia ja lupapoikkeamat voivat vahingoittaa vesistöjä ja kalakantoja pitkäaikaisesti.

Pia Lohikoski HE 129/2026 vp Esitys ei kaikilta osin täytä direktiivin vähimmäisvaatimuksia ja siitä on jätetty pois käytännön keinot palkkaeroihin puuttumiseen, joten se on mahalasku suuriin odotuksiin nähden.

Pia Lohikoski HE 79/2026 vp
Hylkäysehdotusta on syytä kannattaa, koska ongelma ei ole laajamittainen mutta seuraukset opiskelijalle voivat olla vakavia eikä avun hakemisesta saa rangaista.

Pia Lohikoski HE 151/2026 vp
Yhteisöveron alennus pienentää verotuloja lähes miljardilla eikä ole tehokas kasvutoimi, joten esitys pitäisi hylätä alijäämäisen valtiontalouden vuoksi.

Veronika Honkasalo SKT 167/2026 vp
Maksukatot, alennukset ja toimeentulotuki eivät suojaa kaikkia pienituloisia, eikä lähes 100 prosentin korotuksia voi perustella, kun ihmiset jo jättävät hoitoon hakeutumatta.

Minja Koskela SKT 167/2026 vp
Hoitoon hakeutumisen pelko johtuu hallituksen politiikasta ja kohtuuttomista maksukorotuksista eikä oppositiosta, mistä kertovat lähes 2 000 kerättyä kokemusta.

Aino-Kaisa Pekonen SKT 168/2026 vp
Asiakasmaksut saavat ihmiset välttämään päivystystä, mikä on yhteiskunnan häpeä, ja hallituksen päätökset ovat lisänneet köyhyyttä, lapsiperheköyhyyttä sekä toimeentulovaikeuksia.

R 7 puheenvuoroa

Anders Norrback HE 280/2026 vp
Suuria saaliita myyvien vapaa-ajankalastajien on noudatettava samoja sääntöjä kuin ammattikalastajien, joten lähes koko kalastuskentän toivomassa lakimuutoksessa on syytä edetä ripeästi.

Anders Norrback HE 280/2026 vp
Esitystä arvostellut edustaja Kettunen istui Kalatalouden Keskusliiton hallituksessa silloin, kun aloite sieltä tuli.

Mats Löfström HE 281/2026 vp
Laittomien päästöjen torjunta on tärkeää Itämeren suojelemiseksi, mutta valiokunnan on arvioitava varustamoiden ankaraa vastuuta ja satamien on kyettävä vastaanottamaan jätteet kohtuullisin kustannuksin.

Mats Löfström HE 269/2026 vp
Merenkulku tarvitsee selkeät ja käytännössä toimivat säännöt, jotka turvaavat merenkulkijoiden oikeudet ja huomioivat alan erityisolosuhteet, kuten kotimaan kausiliikenteen.

Mats Löfström HE 264/2026 vp
Nykyaikainen tiedustelulainsäädäntö on Suomelle tärkeä, mutta järjestelmä ei saa johtaa massavalvontaan, joten valvonnan on kehityttävä rinnalla riittävin resurssein.

Mats Löfström HE 260/2026 vp Esitys on tervetullut, koska se korjaa korkeimman oikeuden lausunnon jälkeisen tilanteen ja mahdollistaa autokiinnityksen Ahvenanmaalla itsehallintoa kunnioittaen.

Henrik Wickström SKT 169/2026 vp
Pelastajapulaa on hallituskaudella ratkottu ja ruotsinkielinen koulutus aloitettu, mutta huolta herättää, vakiintuuko se ensi vuoden kurssin jälkeen pysyväksi osaksi Helsingin Pelastuskoulua.

LIIK 1 puheenvuoroa

Harry Harkimo SKT 170/2026 vp
Maksut nousevat samalla kun lähipalvelut heikkenevät, eikä sotekeskusten ja vuodeosastojen lakkauttamisesta välttämättä synny todellisia säästöjä pidempien matkojen ja työttömyyskorvausten vuoksi.

MUUT 43 puheenvuoroa

Sari Essayah HE 280/2026 vp
Yleiskalastusoikeuksilla ei saisi enää kalastaa kaupallisesti ja saaliin myynti edellyttäisi kevyttä rekisteröitymistä, mikä hillitsisi harmaata taloutta ja turvaisi myytävän kalan hygienian.

Sari Essayah HE 280/2026 vp Kalan pimeä myynti on verrattavissa pimeään työhön ja laajasti tuettu muutos sallii myynnin helpon rekisteröitymisen jälkeen, eikä se koske jokamiehenoikeuksia kuten marjoja ja sieniä.

Lulu Ranne HE 281/2026 vp Uusi aluspäästömaksu laajentaisi öljypäästömaksun koskemaan muitakin laittomia laivapäästöjä, loisi pelotevaikutuksen ja parantaisi Itämeren ja Suomen sisävesien suojelua.

Matias Marttinen HE 272/2026 vp
Kahdeksan neuvottelukunnan lakkauttaminen on järkevää norminpurkua, joka vähentää hallinnollista ja päällekkäistä työtä ja lisää joustavuutta, kun sidosryhmäyhteistyölle kehitetään korvaava toimintamalli.

Matias Marttinen HE 272/2026 vp
Raskas lakisääteinen neuvottelukuntarakenne ei ole tarpeen sidosryhmien kuulemiseen, vaan byrokratiaa voidaan purkaa ja käyttää lainvalmistelussa jatkossakin parasta asiantuntemusta.

Matias Marttinen HE 269/2026 vp
Hallitus esittää merityöyleissopimuksen ohjeiston muutosten voimaansaattamista, mikä laajentaa työnantajan vastuuta merenkulkijan kotimatkasta ja sairaanhoitokuluista sekä täsmentää työaikasääntelyä.

Matias Marttinen HE 269/2026 vp
Sisävesiliikenteen työaikaa ja lepopäiviä koskevat ehdotukset jätettiin aikataulusyistä pois esityksestä, kun taas maissakäynnin yksityiskohtiin paneudutaan valiokunnassa ministeriön lisätietojen avulla.

Mari Rantanen HE 264/2026 vp
Muuttunut turvallisuusympäristö edellyttää suojelupoliisille uutta valtuutta tiedustella valtiollisten toimijoiden tietojärjestelmiä sekä tietoliikennetiedustelun tarkempaa kohdentamista, ei tiedustelun yleistä laajentamista.

Mari Rantanen HE 264/2026 vp
Viranomaiset tarvitsevat uusia toimivaltuuksia kipeästi, eikä Euroopan ihmisoikeussopimus edellytä jälki-ilmoitusta tiedustelun kohteelle, kunhan valvonta ja oikeussuojakeinot suojaavat riittävästi väärinkäytöksiltä.

Mari Rantanen HE 265/2026 vp
Järjestäytynyt rikollisuus kasvaa ja kovenee, joten hallitus esittää keskusrikospoliisin johtamaa analyysikeskusta, joka tehostaisi viranomaisten tiedonvaihtoa ja hallinnollista torjuntaa ilman salaista tiedonhankintaa.

Mari Rantanen HE 265/2026 vp
Erityislaki on yksi osa kokonaisuutta, mutta keskeisin keino on uhkaperusteinen rikostiedustelu, joka pitäisi hyväksyä jo tällä kaudella, jotta Suomi välttäisi Ruotsin kaltaisen tilanteen.

Mari Rantanen HE 265/2026 vp
Analyysikeskuksen henkilötyövuosia ei tule viranomaista kohden kovin paljon, ja keskus on joka tapauksessa perustettava, jotta rikollisjengien ja järjestäytyneen rikollisuuden vaikutusta voidaan katkoa.

Leena Meri HE 259/2026 vp Hallitus esittää neljän vuoden määräaikaista muutosta, jossa ulosottomaksut kohdistettaisiin tietyin ehdoin ensin pääomalle ylivelkaantuneiden helpottamiseksi, ja lisäksi etäasiointia ulosotossa monipuolistettaisiin.

Leena Meri HE 259/2026 vp Kokeilu tuottaa tietoa siitä, kannustaako velan lyheneminen töihin; 31 000 hengen ryhmä on mittava ja rikosperusteiset saatavat rajattiin tarkoituksella pois.

Leena Meri HE 261/2026 vp Vesilakiin lisättäisiin mahdollisuus poiketa väliaikaisesti vesivoimalaitosten lupamääräyksistä, kun se on välttämätöntä sähköjärjestelmän käyttövarmuuden turvaamiseksi erityisesti poikkeuksellisissa häiriötilanteissa.

Leena Meri HE 261/2026 vp Kritiikki on liioiteltua, koska poikkeaminen on harvinainen, viranomaisen luvalla tapahtuva ja säännelty keino, jonka ympäristövaikutukset arvioidaan vesipuitedirektiivin sallimissa rajoissa.

Leena Meri HE 262/2026 vp Minimipäiväsakko nostettaisiin kuudesta eurosta kymmeneen ja siitä säädettäisiin lailla, koska rahan arvo on alentunut eikä summaa ole tarkistettu vuoden 2002 jälkeen.

Leena Meri HE 262/2026 vp Päiväsakon on seurattava rahan arvoa rangaistuksen tehon säilyttämiseksi ja päihdekuntoutukseen pitäisi hakeutua jo paljon ennen vankilaa.

Leena Meri HE 263/2026 vp Esitys täydentää EU-asetusta, jolla rikosasia voidaan siirtää tarkoituksenmukaisimpaan jäsenvaltioon; Suomessa syyttäjä vahvistaisi lähtevät siirtopyynnöt ja ratkaisisi tänne tulevat pyynnöt.

Leena Meri HE 263/2026 vp Rikollisuus ei noudata valtionrajoja, joten tarvitaan joustavat siirtosäännökset; myös vankilakoirien kiinnipitopoikkeus paikkaa lainsäädännön aukon ja vahvistaa turvallisuutta.

Wille Rydman SKT 165/2026 vp Asiakasmaksukatto, maksujen kohtuullistaminen ja toimeentulotuki suojaavat vähävaraisia, mutta turvakeinot vaativat joskus liikaa omaa aktiivisuutta ja hyvinvointialueille tarvitaan parempaa ohjeistusta.

Wille Rydman SKT 165/2026 vp Hallitus turvaa hyvinvointiyhteiskuntaa kestävällä rahoituksella; laskuja päätyy ulosottoon, koska ihmiset eivät tunne turvamekanismeja ja oppositio levittää väärää tietoa.

Wille Rydman SKT 165/2026 vp Hallituksen esitykset jumittuvat eduskunnassa, mistä valiokunnan puheenjohtajalla on suuri vastuu; asiakasmaksukatto pysyy ensi vuonna ennallaan hieman yli 800 eurossa.

Petteri Orpo SKT 166/2026 vp Hallitus on rakentanut edellisen hallituksen rahoitusmallin pohjalle ja alueiden talous ja hoitojonot ovat kohentuneet, mutta viallista rahoitusmallia on edelleen korjattava.

Wille Rydman SKT 166/2026 vp Hoitoonpääsy on Suomessa suhteellisen hyvä ja nopeutunut tänä vuonna lähes kaikilla hyvinvointialueilla eikä opposition kuvaama katastrofi pidä paikkaansa.

Wille Rydman SKT 166/2026 vp Veronmaksajat kustantavat valtaosan hoidosta ja julkisen talouden kestävyys turvaa hyvinvointiyhteiskunnan, kun taas maksukatto ja toimeentulotuki varmistavat, ettei kukaan jää ilman tarvitsemaansa hoivaa.

Wille Rydman SKT 166/2026 vp Vanhusten hoivaan pääsyssä on ongelmia, joihin ratkaisut on haettava hyvinvointialueilta; hoidosta luopuminen asiakasmaksujen pelossa johtuu osin julkisuudessa levitetystä väärästä tiedosta.

Wille Rydman SKT 167/2026 vp Jotkut jättävät hoidon väliin, koska eivät tunne suojamekanismeja ja oppositio pelottelee, eivätkä julkiset palvelut voi olla maksuttomia, koska joku ne aina maksaa.

Wille Rydman SKT 167/2026 vp Muilla Pohjoismailla on varaa alempiin maksuihin, koska ne ovat rikkaampia ja uudistuneet ajoissa; Suomessa hyvinvointialueet päättävät maksuista itse eikä niitä ole pakko periä.

Wille Rydman SKT 167/2026 vp Pohteen suurin puolue on keskusta ja hyvinvointialue päättää asioistaan itsenäisesti, kun taas hallitus on korottanut omaishoitajien palkkioita ja pitänyt heitä tärkeänä ryhmänä.

Wille Rydman SKT 167/2026 vp Hyvinvointipalvelut edellyttävät työtä ja yrityksiä, joten hallituksen työmarkkinauudistukset luovat edellytykset paremmille palveluille ja työttömien työllistymiselle, mikä helpottaa hätää.

Leena Meri SKT 167/2026 vp Ulosottolakia ja velkajärjestelyä uudistetaan, muun muassa kulutusluotoissa lyhennetään ensin pääomaa, mutta ulosottouudistus ei korjaa edelliseltä hallituskaudelta perittyä velkaantumista.

Wille Rydman SKT 167/2026 vp Velkaantuminen johtuu aiempien velkojen koroista ja turvallisuusinvestoinneista, veronkevennykset houkuttelevat investointeja ja pienituloisia suojaavat maksujen kohtuullistaminen, maksukatto sekä toimeentulotuki.

Petteri Orpo SKT 167/2026 vp Rahoitusmalli vaatii suuren ja oikeudenmukaisemman remontin, jota parlamentaarinen ryhmä valmistelee, mutta rohkeasti palvelujaan uudistaneilla hyvinvointialueilla tilanne on nyt parempi.

Wille Rydman SKT 168/2026 vp Maksujen korotukset ovat talouden pakottamia ikäviä päätöksiä, mutta hallitus on priorisoinut perheitä jättämällä synnytyksiin uudet maksut ottamatta käyttöön ja poistamalla lasten päiväkirurgian maksut.

Petteri Orpo SKT 168/2026 vp Kenenkään ei pitäisi jättää hoitoa hakematta rahan takia: hyvinvointialueiden tulee ohjeen mukaan estää kohtuuttomat maksutilanteet ja ihmisten pitää rohkeasti pyytää apua.

Wille Rydman SKT 168/2026 vp Väite väärästä todistuksesta ei pidä paikkaansa: pienituloisia suojaavat maksujen kohtuullistaminen, ennallaan pysyvä maksukatto ja toimeentulotuki, vaikka epämiellyttäviä päätöksiä joudutaan tekemään.

Mari Rantanen SKT 169/2026 vp Hallitus on rahoittanut pelastajien lisäkoulutusta ja ruotsinkielisiä kursseja on käynnissä tai tulossa, mutta hallituskauden jälkeisestä jatkosta ei voida sanoa mitään varmaa.

Riikka Purra SKT 169/2026 vp Hallitus on lisännyt hyvinvointialueiden rahoitusta useilla miljardeilla, ja alueiden autonomia perustuu edellisen hallituksen uudistukseen, jonka mallissa on paljon korjattavaa.

Wille Rydman SKT 170/2026 vp Hallitus on kasvattanut hyvinvointialueiden rahoitusta noin 26 miljardiin euroon, ja palveluverkon lakkautuksista päättävät alueet itse, joten niistä kannattaa kysyä alueilla valtaa käyttäviltä puolueilta.

Wille Rydman SKT 170/2026 vp Suomessa hoitoa saa varallisuudesta riippumatta, koska maksujen huojennus, noin 800 euron maksukatto ja toimeentulotuki suojaavat, joten sairaiden pitää hakeutua hoitoon.

Elina Valtonen SKT 171/2026 vp Suomi on aloittanut toimet venäläisurheilijoiden maahantulon estämiseksi ja vaatinut EU-kollegoilta kirjeitse tiukempia linjauksia turistiviisumeihin sekä urheilutarkoituksessa Schengen-alueelle pääsyyn.

Lulu Ranne SKT 172/2026 vp Suomen Tietotoimisto on yksityisessä omistuksessa ja pitkään kannattamaton, eikä valtio voi yksiselitteisesti pelastaa sitä, kun aiempi aika ja tuki eivät ole tuottaneet haluttua uudistumista.

Lähteet ja tekotapa. Eduskunnan asiakirjat, täysistuntojen pöytäkirjat ja valiokuntien julkiset asiakirjat (eduskunnan avoin data, CC BY 4.0); kotimainen media; esitysten valmistelutiedot: valtioneuvoston hankeikkuna (CC BY 4.0), tilanne 2.11.2026. Valtiopäivä on koottu tekoälyavusteisesti: asiakirjojen ja puheenvuorojen tiivistelmät on tuotettu koneellisesti. Kansikuva on luotu tekoälyllä. Luvut ja asiakirjatunnukset tarkistetaan koneellisesti lähteistä. Tarkista sanamuodot linkitetystä alkuperäisestä lähteestä ennen lainaamista.